

Sygn. akt I CSK 561/20

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku B. T.
przy uczestnictwie F. T. i T. M.
o dział spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 sierpnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 listopada 2019 r., sygn. akt IV Cz [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestników kwotę 4050,00
(cztery tysiące pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej i czwartej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - niepubl.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - niepubl.).

Skarżący przedstawiony problem ujął w pytaniach: "Czy po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego, która przyniosła uchylenie przepisu art. 1102 § 2 k.p.c. zasadne jest nadal twierdzenie, że skoro jurysdykcja krajowa uregulowana w art. 1108 k.p.c. ma charakter fakultatywny, a jurysdykcja wyłączna uregulowana w art. 1110² k.p.c. odnosi się jedynie do spraw rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym, w którym rozstrzygnięcie dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości, to rozpoznaniu przez sądy polskie nie podlegają sprawy, w tym sprawa o dział spadku, jeżeli w jego skład wchodzi prawa rzeczowe na

nieruchomości położonej za granicą; czy norma art. 1110² k.p.c. kreująca wyłączną jurysdykcję krajową w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym dotyczących nieruchomości położonych w Polsce, uchyla możliwość stosowania art. 1108 k.p.c. w takim zakresie, w jakim w skład spadku wchodzi również nieruchomość położona za granicą, choć ten ostatni przepis, ani żaden inny przepis k.p.c. tak nie stanowi.”.

Przedstawione przez skarżącego wątpliwości nie stanowią istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, niepubl. i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, niepubl.).

Ubocznie należy zauważyć, że pomimo uchylecia art. 1102 § 2 k.p.c. ogólna reguła zawarta w tym przepisie zachowała aktualność i nie ulega wątpliwości, iż sądy polskie nie posiadają jurysdykcji w postępowaniu o dział spadku w zakresie wchodzącej w skład spadku nieruchomości, która jest położona za granicą. Sprawa ta należy do wyłącznej jurysdykcji sądu państwa obcego właściwego dla miejsca położenia tej nieruchomości.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie oczywistego naruszenia konkretnego

przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.).

Zdaniem skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie art. 1108 § 1 k.p.c. i art. 1110² k.p.c.

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrył się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).